

СТЕФАН ЦВАЙГ ПРИКАЗКА В ЗДРАЧА

Превод от немски: Димитър Стоевски, 1987

chitanka.info

Вятърът пак ли довея дъжд над града, та в нашата стая изведнъж стана така тъмно? Не. Въздухът е сребристоясен и тих, какъвто рядко е бил през тия летни дни, но е станало късно и ние не сме забелязали. Само прозорците по стрехите насреща още се усмихват в лек блясък, а небето над островърхия покрив е замрежено вече от златен дим. След един час ще настъпи нощта. След един дивен час, защото няма нищо по-прекрасно за гледане от тия багри, които неусетно увяхват и потъмняват, и после в стаята се възцарява мрак, който извира от пода, докато най-сетне черните талази безшумно се слоят върху стените и ни понесат в своята тъмнина. Както си седим един срещу друг и безмълвно се гледаме, струва ни се в тоя час като че любимото лице в сянката става по-старо и по-чуждо, и по-далечно, като че никога не сме го виждали такава и като че се гледаме над безпределно пространство и безбройни години. Ала ти казваш, че сега не искаш да мълчим, защото така с угнетено сърце се чува как часовникът разбива времето на стотици дребни отломки и в тишината дишането става високо като дишане на болник. Затова ти искаш да ти разкажа нещо. На драго сърце. Разбира се, няма да ти разкажа нищо за себе си, защото нашият живот в тия безкрайни градове е толкова беден откъм преживелици или пък ни се струва така, защото ние още не знаем какво действително е наше достояние. Но ще ти разкажа една приказка за тоя час, който всъщност обича само мълчанието, и ми се иска в тая приказка да остане нещо от топлата, мека, струяща светлина на здрача, спуснал булото си пред нашите прозорци.

Не знам как тази приказка стигна до мене. Спомням си само, че едно ранно следпладне седях дълго тук, четях някаква книга и после я изпуснах, унесен в блянове, може би и в лек сън. И из един път видях образи край мен, те се плъзгаха покрай стената и аз можех да чувам думите им и да виждам живота им. Ала щом понечих да погледна подире им, когато те изчезнаха, отново се видях буден и сам. Пред нозете ми лежеше падналата книга. Като я дигнах и подирих образите, не намерих в нея приказката; сякаш тя бе паднала от страниците в моите ръце или изобщо не е била никога там. Може би бях я сънувал или прочел в един от ония пъстри облаци, дошли днес от далечни страни в нашия град и отнесли дъжда, който ни потискаше толкова дълго време. Или бях я чул от оная наивна стара песен, свирена меланхолно под прозореца ми от една латерна, или някой ми я е

разказал преди години? Не зная. Такива приказки често се вестяват пред мене и аз оставям като на игра техните случки да текат между пръстите ми, без да ги задържам, както на минаване милваме житни класове или високостеблени цветя, без да ги късаме. Аз само ги бленувам — от някоя внезапно изникнала пъстра картина до един мирен край, но не ги задържам. Ала ти искаш днес приказка от мене и аз ще ти я разкажа сега, в тоя час, когато здрачът ни изпълва с копнеж да гледаме пред очите си пъстри и раздвижени светли картини, които бавно посивяват.

Откъде да започна? Чувствувам, че трябва за миг да потърся в мрака, да извадя оттам някаква картина и някакъв образ, защото така започват тия странни блянове и в мене. Сега вече си спомням. Виждам стройно момче, което слиза по широката стълба на един замък. Нощ е, нощ, озарена само от бледа лунна светлина, но аз улавям като с осветено огледало всяко очертание на неговото гъвкаво тяло, виждам точно чертите на лицето му. То е извънмерно хубаво. Черните коси, вчесани по детски, се спускат гладко над твърде високото му чело, а ръцете, които то простира напред в тъмнината, за да почувствува опипом топлината на напечения от слънцето въздух, са много нежни и благородни. Стъпките му са нерешителни. Унесено в мечти, то слиза долу и тръгва към голямата, шумоляща, с безбройни кръгли дървета градина, през която като бял мост блести една-единствена широка алея.

Не зная кога се е случило всичко това, дали вчера или преди петдесет години, не зная също къде, но мисля, че трябва да е било в Англия или в Шотландия, защото само там съм виждал толкова високи замъци с широки четвъртити камъни, замъци, които отдалеко се издигат заплашително като крепости и само за очите на посветени се снишават послушно към светлите градини с цветя. Да, сега вече зная положително, че е било горе в Шотландия, защото само там летните нощи са тъй светли, че небето блести млечно като опал и над поляната не пада тъмнина; всичко там сякаш свети леко отвътре и над моравите падат само сенки, подобно на черни исполински птици. В Шотландия е било то, да, вече си го спомням съвсем, съвсем положително, и ако се постарая, ще се сетя за името на тоя графски замък и за името на момчето, защото сега тъмната обвивка пада бързо от съня и аз чувствувам всичко тъй ясно, че то не е възпоминание, а преживелица.

Момчето е дошло през лятото на гости у омъжената си сестра, но според приятния обичай у знатните английски семейства — не самичко; вечер на трапезата се събират цял рояк другари по лов и техните жени, освен това и няколко девойки — високи хубави хора, чиято веселост и младост се състезава смеешком и все пак не глъчно сехото на старите зидове. През деня коне препускат насам и натам, кучета се събират на хайки, горе, в реката, се мяркат две-три лодки: една подвижност без деловитост придава на деня приятен бърз ритъм.

Но сега е вечер, трапезата е вдигната. Господата седят в залата, пушат и играят на карти; до полунощ от светлите прозорци в парка падат бели, по краищата треперещи снопове светлина, навремени се разнася и висок, весел смях. Дамите обикновено са се прибрали вече по стаите си, може би една или две си бърбят още в долния салон. И затова вечер момчето е съвсем самичко. При мъжете то още не бива да отива или най-много за един миг, а от близостта на жените изпитва боязън, защото често, когато отваря вратата, те изведнъж приглушават гласовете си и то усеща, че говорят неща, които то не бива да чува. И изобщо то не обича тяхното общество, защото те го разпитват като дете и слушат небрежно отговорите му, използват го само за хиляди дребни услуги и след това му благодарят като на послушно хлапе. Ето защо то бе решило да си легне и беше се изкачило горе по кривата стълба; ала стаята беше прекалено топла, преизпълнена от тежка неподвижна задуха. Бяха забравили да затворят прозорците през деня и така слънцето се бе разположило нашироко тук: беше сгорещило масата и разжарило леглото, бе лежало тежко по стените и знойното му дихание още трептеше възбудено из ъглите и завесите. И освен това толкова рано беше още — а навън лятната нощ светеше като бяла свещ, тъй спокойно, тъй безветрено, тъй примирено тихо. И затова момчето слезе отново по високата стълба на замъка към градината, върху тъмната окръжност на която небето е легнало белезникаво като сияние на светец и откъдето примамливо го притегля пищно ухание, излъчвано от безбройни невидими цветя. На душата му е странно. В смутното чувство на своите петнайсет години то не би могло да каже какво му е, обаче устните му потръпват така, като че то трябва да каже нещо на нощта или да протегне ръце нагоре, или да затвори за дълго очите си, сякаш между него и тая спокойна лятна нощ имаше нещо

тайнственосродно, което искаше да чуе слова или да види някой да му махне за поздрав.

Момчето тръгва бавно от широката, открита алея по една от тесните странични пътеки, дето сребристо озарените листащи на дърветата сякаш се прегръщат високо горе, а долу тежко се разстила нощният мрак. Съвсем тихо е. Само онова неизразимо звънтене на градинска тишина, онзи разлюлян ромон, сякаш по тревата пада лек дъжд или стръковете със звънко бръмчене се трият един о друг, само той облъхва момчето, унесено всецяло в сладостна непонятна печал. Навремени то докосва леко някое дърво или се спира на едно място, за да се вслуша в беглото звънтене; шапката притиска челото му и то я сваля, за да почувствува дланта на сънния вятър върху голите си слепоочия, дето звънти кръвта му.

В тоя миг изведнъж, когато навлиза по-навътре в тъмнината, става нещо нечувано. Пяскът зад него изскриптява тихо. И когато то уплашено се обръща, смогва да види само светлика на една висока бяла снага, която се носи към него и вече е до него, и то уплашено се усеща силно и все пак без всякакво насилие прегърнато от една жена. Топло, меко тяло се притиска настойчиво към неговото, една ръка милва бързо и тръпно косите му и наклонява назад главата му: то усеща зашеметено върху устата си чужд разтворен плод, трепетни устни, които се впиват в неговите. Тъй близко е това лице до неговото, че не може да види чертите му. А и не смее, защото трепет пронизва като болка тялото му и то трябва да затвори очи и да се отдаде безволно като плячка на тия палещи устни; нерешително, неуверено като въпрос обгръщат сега ръцете му тая чужда снага и във внезапно опиянение то притиска чуждото тяло до себе си. Пръстите му се плъзгат алчно по меките линии, отпочиват за миг и отново се откъсват трепереци, стават все по-трескави и по-размирни. Все по-напиращо и вече надвесено като сладко тежко бреме лежи сега това тяло върху неговите отстъпващи гърди. То има чувството, че потъва и се разлива под това задъхано, напиращо тяло и коленете му вече се подкосяват. Не мисли за нищо, не мисли как тая жена беше дошла при него, не мисли как се казва, само пие със затворени очи похот от тия чужди, уханно влажни устни, докато напълно се опиянява и се отпуска безводно, понесено безумно от някаква чудовищна страст. Струва му се като че внезапно от небето са се изсипали звезди — такова блещукане се явява

пред очите му, и всичко, до което се докосва, трепти и гори като искри. То не знае колко време продължава всичко това, дали са минали часове, откак лежи в тия меки окови, или секунди: чувствава как всичко пламва в бясното чувство на сладострастната борба и се понася упоено в някакъв дивен шемет.

И после внезапно, из един път, горещите окови се счупват. Неочаквано почти сърдито прегръдката отпуска притиснатите му гърди, чуждата снага се изправя и мигом една бяла ивица светлина се плъзва бързо покрай дървесата и изчезва, преди то да успее да дигне ръце, за да я улови.

Коя беше тази жена? И колко време продължи това? То се изправя угнетено, зашеметено и се обляга на едно дърво. Хладният размисъл започва отново да струи бавно назад между трескавите слепи очи: изведнъж животът му се струва отишъл с хиляди часове напред. Мигар ненадейно се сбъдна онова, което то смътно бе бленувало за жени и страст? Или все пак беше само сън? То се попипва, дръпва косите си. Да, те са влажни над чукащите слепи очи, влажни и хладни от росата по тревата, в която се бяха повалили. В този миг всичко отново минава като светкавица пред очите му, то пак чувствава палещите устни, вдъхва из дрехите непознатото ухание на сладострастието, мъчи се да си спомни всяка дума. Но нито една не му идва наум.

И сега из един път то уплашено си спомня, че тя не бе говорила нищо, не бе назовала даже името му; че помни само нейните преливащи въздишки и страшното спазмодично, сдържано хълцане на сластта, че помни уханието на нейните разрошени коси, жаркия натиск на гърдите ѝ, гладкия емайл на кожата ѝ, помни, че нейното тяло, диханието ѝ, цялото ѝ тръпно чувство му бяха принадлежали, и все пак то не може да каже коя е била тази жена, която го нападна в тъмнината със своята любов. И трябва сега да мълви някое име, за да назове изненадата и блаженството си.

И из един път това небивало нещо, което то току-що ненадейно бе преживяло с една жена, му се струва бедно, съвсем бедно и нищожно в сравнение с разискрената тайна, която го гледа вторачено с примамливи очи из тъмнината. Коя беше тази жена? Премисля като в полет всяка възможност, събира пред погледа си образите на всички жени, които живеят тук в замъка; възкресява всеки странен час, изравя

из спомена си всеки разговор с тях, всяка усмивка на тия пет-шест жени, които единствено биха могли да бъдат заплетени в тая загадка. Младата графиня Е., която тъй често се сопваше грубо на застарелия си мъж, може би, или младата жена на вуйчо му, която има тъй странно кротки и все пак искрящи очи, или — то се уплаши при тая мисъл — някоя от трите сестри, братовчедките му, които тъй много си приличат в своята висока, горда, студена осанка? Не — та всичките те бяха хладни, сдържани. Като изгнаник, като болник бе изглеждало често то само на себе си през последните години, откак тайни пламъци започнаха да се надигат в него и да горят в сънищата му; как бе завиждало на всички тях, които бяха тъй спокойни, тъй безшумни и безстрастни или поне изглеждаха такива, бе се плашило от своята пробуждаща се страст като от телесен недъг. И сега?... Но коя, коя от всички тях умееше тъй да мами?

Упоритият въпрос разпръсва бавно упоението в кръвта му. Късно е вече, светлините в игралната са угасени, то единствено е още будно в замъка, то — а може би и онази другата, незнайната. Умората леко го притиска. Каква полза да мисли още? Един поглед, едно проблясване между клепките, някое скрито стискане на ръката ще му разкрие утре всичко. Замечтано се изкачва по стълбата, както замечтано бе слязло по нея, но все тъй безкрайно различно. Кръвта му още е леко възбудена и топлата стая му се струва сега по-ведра и по-хладна.

Когато на другата сутрин се събужда, долу конете вече тропат и рият с копитата, чува засмени гласове, а навремени и името си. Скоква бързо от леглото — изпуснал е закуската, — облича се с трескава бързина и хуква надолу, дето другите весело го посрещат.

— Поспаланко! — смее му се графиня Е. и този смях блести из бистри очи.

Един алчен поглед улавя лицето ѝ; не, не, не може да е била тя, нейният смях е твърде безгрижен.

— Сънува ли сладки сънища? — пита го насмешливо младата дама, но нейното нежно тяло му изглежда прекалено слабо.

Погледът му пърха бързо от лице на лице, ала върху нито едно не го очаква усмихнат отблясък.

Яздят навътре из полето. То се ослушва във всеки глас, обгръща с очи всяка линия, всяко полюляване на раздвижените в ездата женски тела; дебне всяко извиване и всяко издигане на ръка. На обедната

трапеза се навежда в разговора по-близо, за да подуши всяко ухание на устните или зноя на косите, ала нищо, нищо не му дава знак или бегла диря, по която биха могли да се втурнат неговите жарки мисли. Денят се точи безкрайно към вечерта. Когато започва да четете някаква книга, редовете се изливат извън краищата на страницата и ненадейно го отвеждат в градината, и пак е нощ, странна нощ, и то отново се усеща оковано от ръцете на непознатата. Тогава треперещите му ръце оставят книгата и то се запътва към езерото. Но неочаквано уплашено се озовава на същото място в алеята. На вечерята го тресе, ръцете му блуждаят, посягат безпокойно насам-натам, като преследвани, очите му се крият плахо под клепките. Чак когато другите най-сетне отместват столовете си — ах, най-сетне ги отместват! — то е щастливо и побягва мигом от стаята навън в парка, ходи нагоре-надолу по бялата пътека, която блещука под краката му като млечна мъгла, нагоре-надолу и пак нагоре-надолу, стотици, хиляди пъти. Запалени ли са вече лампите в залата? Да, най-сетне светнаха и най-сетне блясват и няколко прозореца на първия етаж. Дамите са се оттеглили. Сега може би само след няколко минути, ако тя е решила да дойде... но сега всяка минута се издува до пукване с пламенно нетърпение. И пак нагоре-надолу, то броди непрекъснато насам-натам, като че теглено от скрити нишки.

И ето изведнъж бялата фигура изтичва надолу по стълбата, бързо, толкова бързо, че то не може да я познае. Тя изглежда като лунна ивица или загубен, веещ се воал между дърветата, довеяна от бърз вятър, и сега, сега тя е в прегръдките му, които се сключват алчно като хищнически нокти около това буйно тяло, жарко пулсиращо от бързото тичане. Също като вчера, пак само за един-единствен миг тази топла вълна се блъсва тъй неочаквано в гърдите му, че то усеща как губи свят от нейния сладък удар и има единственото желание да се влее, да се разлее в мрачна сладост. Но после опиянението внезапно угасва и то задържа своята жар. Не, не бива да се загубва в това диво сладострастие, не бива да се отдава на тия смучещи устни, преди да узнае кое име носи това тяло, притиснало се тъй силно до него, та му се струва като че това чуждо буйно сърце бие в неговите собствени гърди. То отмята глава назад, отбягва целувката ѝ, за да види лицето, но върху него падат сенки и се смесват в несигурната светлина с тъмните коси. Твърде гъсти са преплетените дървета и твърде бледа е

светлината на забулената от облаци луна. Вижда само как светят като тлееща жар очите — разжарени камъни, запокитени дълбоко някъде в матово блестящия мрамор.

То иска да чуе една дума, само една отчупена отломка от нейния глас.

— Коя си ти, кажи ми, коя си ти? — пита то.

Ала тази мека, влажна уста знае само целувки, не думи. Тогава то иска да изтръгне силком една дума, един вик на болка: стисва до болка ръката ѝ, забива ноктите си дълбоко в месото, но усеща само пъхтене от напрегнатата гръд, сгорещено дихание и зноя на упорито безмълвните устни, които само навремени тихо простенват, и то не знае дали от болка или от сладострастие. Вбесява го, че няма сила да превие тая упорита воля, че тази жена го взема из тъмнината, без да му се издаде, че то има безгранична власт над нейното похотливо тяло, а не е господар на името ѝ. Гняв бликва в него и то се съпротивлява на прегръдката ѝ; ала тя, почувствувала отмаляването на неговата ръка и забелязала безпокойството му, милва успокоително и примамливо косите му с възбудената си ръка. И тогава, между милувките на пръстите, то усеща нещо тихо звънящо върху челото си, нещо металическо, един медальон, монета, която се люлее свободно на гривната ѝ. Из един път го слита една мисъл. Сякаш в бясна страст то притиска ръката ѝ до себе си и впива при това монетата дълбоко в полуголата си ръка, докато тя се отпечатва в кожата му. Сега то има един сигурен знак и докато този знак гори върху тялото му, момчето се отдава покорно на сдържаната страст. Притиска се дълбоко в тялото ѝ, смуче сладост от нейните устни, хвърля се в тая тайнствено похотлива жар на една безмълвна прегръдка.

И когато после тя, също като вчера, внезапно скоква и побягва, то не прави опит да я задържи, защото любопитството да види знака гори трескаво в кръвта му. То се втурва в стаята си, завъртява мъждукащата лампа да светне ярко и се навежда стръвно над белега, отпечатан от монетата върху ръката му.

Белегът не е вече много ясен, пълната окръгленост е заличена, но единият ъгъл е още остро и червено впит, несъмнено точно. Монетата трябва да е загладена ръбесто по ъглите, трябва да е осмоъгълна и със средна големина, навярно колкото едно пени, но е по-изпъкнала, защото ямичката, която съответствува на издатината, е още дълбока.

Белегът, който то разглежда тъй стръвно, пари като огън, заболява го изведнъж като рана и чак сега, когато потопява ръката си в студената вода, болезненото парене се загубва. Медальонът е осмоъгълен: сега то се чувства напълно уверено. В погледа му искри тържествуване. Утре ще узнае всичко.

На другата сутрин то е сред първите на масата за закуска. От дамите са дошли само една позастаряла госпожица, сестра му и графиня Е. Всички те са в добро настроение, разговорът им лети нехайно покрай него. Толкова по-добре може то да ги наблюдава. Погледът му се плъзва бързо по тясната китка на графинята: тя не носи гривна. Едва сега то може да приказва спокойно с нея, ала очите му прелитат нервно все към вратата. Сега влизат вкупом трите сестри, братовчедките му. Безпокойствието пак го обсебва. Вижда накитите по ръцете им, бутнати небрежно под ръкавите, но те заемат твърде бързо местата си: точно насреща му Кити, кестенявата, Маргот, русата, и Елизабет, чиито коси са толкова светли, че на тъмно блестят като сребро, а на слънце като злато. И трите както винаги са хладни, мълчаливи и сдържани, замръзнали в достолепието, което то толкова мрази у тях, защото все пак не са много по-стари от него и допреди няколко години бяха играли заедно. Липсва само младата жена на вуйчо му. Сърцето на момчето става все по-неспокойно, тъй като то усеща, че разрешението е съвсем близко, и из един път загадъчната мъка на тайната му става почти свидна. Ала погледът му е любопитен, той обикаля бързо светлия ръб на масата, върху който ръцете на жените лежат спокойно или се движат бавно като кораби в светъл залив. То вижда само ръцете и изведнъж те му изглеждат като отделни същества, като образи на сцена, всяка с отделен живот и с отделна душа. Защо кръвта в слепите му очи чука тъй силно? То вижда с уплаха, че и трите братовчедки носят гривни, и го обърква увереността, че би могла да бъде една от тия високомерни, външно тъй безукорни жени, които то още от детските си дни познава като упорито затворени в себе си. Коя би могла да бъде? Кити, която го познава най-малко, защото е най-голямата, рязката Маргот или малката Елизабет? То не смее да си пожелае нито една от тях. В дълбините на душата му се иска да не бъде нито една от тях или поне да не го узнае. Ала в същия миг любопитството пак го обсебва.

— Мога ли да помоля за една чаша чай, Кити?

Гласът му прозвучава тъй, като че ли има пясък в гърлото. Подава чашата си, сега тя трябва да дигне ръката си, да я протегне над масата, чак до него. Ето — то вижда как на гривната трепти медальон, ръката му се вцепенява за една секунда, ала не: камъкът, който звънти тихо о порцелана, е зелен и кръгъл. Погледът му милва признателно като целувка кестенявите коси на Кити.

За миг момчето си поема дъх.

— Мога ли да те затрудня за късче захар, Маргот?

Една тясна ръка отгатак на масата се събужда, протяга се, извива се около една сребърна купа и му я подава. И ето — ръката му започва да трепери леко — то вижда там, дето китката се скрива в ръкава, една нежно сплетена верижка, на която се люлее стара сребърна монета, загладена осмоъгълно, голяма колкото едно пени, навярно семейна вещ. Но осмоъгълна, с остри ъгли, които вчера пареха месото му. Ръката му не се успокоява, на два пъти не успява да поеме с щипката захар, чак след това пуска една бучка в чая, но забравя да го изпие.

Маргот! Името трепти на устните му, готово да се превърне във вик на най-невероятна изненада; но то стисва зъби. После я чува да говори — тъй чужд му се струва нейният глас, като че някой говори от висока трибуна — хладно, обмислено, леко шеговито и с такова спокойно дишане, че то почти се погнусява от страшната лъжа на нейния живот. Действително ли това е същата жена, чието пъхтене то задуши вчера, от чиито влажни устни бе пило, която през нощта се бе хвърлила върху него като хищно животно? То все гледа втречено устните ѝ. Да, упорството, мълчаливостта, те можеха да се скрият само в тия остро изрязани устни, но по какво можеше да отгатне жарта?

То се вглежда дълбоко в лицето ѝ, сякаш го вижда за пръв път. И за пръв път чувства ликуващо, тръпно ощастливо и почти готово да заплаче, колко хубава е тя в тая своя гордост, колко примамлива в тайната си. Погледът му проследява сладострастно извитата линия на веждите, която после изведнъж се издига под ъгъл нагоре, забива се дълбоко в хладния елмаз на нейните сиво-зелени очи, целува бледата, леко прозрачна кожа на страните ѝ, свива меко за целувка сега остро изопнатите устни, залутва се около светлите коси, после бързо се спуска надолу и обгръща похотливо цялата снага. То не я е познавало никога до тая секунда. Когато става от масата, коленете му треперят. Опиянено е от нея като от тежко вино.

В тоя миг отдолу вече вика сестра му. Конете са готови за утринната езда, подскачат нервно и хапят нетърпеливо поводитите. Един след друг всички бързо се мятат на седлата и тръгват в пъстра кавалкада по широката градинска алея. Изпърво в бавен тръс — неговото лениво еднозвучие не съвпада никак с бесния такт в кръвта на момчето. Но после, зад портата, ездачите отпускат юздите на конете, втурват се надясно и наляво от пътя в ливадите, които още димят леко в утринта. През нощта трябва да е паднала силна роса, защото под димните воали блестят неспокойни искри и въздухът е дивно изстуден като от близък водопад. Общата група скоро се разпада, веригата се накъсва на пъстри отломки, неколцина ездачи изчезват в гората и между хълмовете.

Маргот е една от първите напред. Тя обича буйния устрем, страстния порив на вятъра, който дърпа косите ѝ, неописуемото чувство да препуска в бърз галоп. Момчето се спуска подире ѝ: то вижда високо изопнатото ѝ гордо тяло, извито в хубава линия от буйното движение, вижда понякога лицето ѝ, обагрено от лека руменина, святкането на очите ѝ и сега, когато тя изживява тъй страстно силата си, то отново я познава. Чувствува отчаяно своята стремителна любов, желанието си. Обзема го необуздаема жад сега изведнъж да я хване, да я дръпне от коня в прегръдките си, да пие отново от неукротимите устни и да усети върху гърдите си разтърсващите удари на нейното възбудено сърце. Един удар в хълбока и неговият кон препуска напред, цвилейки. Сега то язди редом с нея, коляното му почти докосва нейното, стремената звънтят тихо заедно. Сега то трябва да ѝ го каже, трябва.

— Маргот! — прошушва то.

Тя извъръща глава, тънката вежда се извива нагоре.

— Какво има, Боб?

Съвсем хладно казва тя това. И съвсем хладни и бистри са нейните очи. Побиват го тръпки чак до коленете. Какво искаше да ѝ каже? Не помни вече. Промълвя нещо за връщане обратно.

— Уморен ли си? — пита тя малко подигравателно, както му се струва.

— Не, но другите останаха толкова далече назад! — едва изрича то.

Още един миг, чувствава то, и ще бъде принудено да направи нещо съвсем безразсъдно, да протегне внезапно ръце към нея или да започне да плаче, или да я удари с камшика, който трепери електрически в ръката му. Из един път то дръпва юздите на коня назад и животното за късо време се изправя на задните крака. Тя препуска напред, високо изправена, горда, недостъпна.

Другите скоро го настигат. Вдясно и вляво бръмчи весел разговор, ала думите и смехът жужат безсмислено край него като твърдото тропане на копитата. Терзае го, че не бе намерило смелост да ѝ открие любовта си и да ѝ изтръгне признание, и страстното желание да я укроти става все по-бясно и по-бясно, пада като червено небе пред очите му върху полето. Защо не бе я срещнало с подигравка, както тя него с упорство? То несъзнателно пришпорва коня и едва сега бързото препускане го облекчава. Но другите го викат да се връщат. Слънцето се е покатерило над хълма и стои високо на пладне. Откъм полята появява нежно димно ухание, багрите са станали по-ярки и парят очите като разтопено злато. Зной и тегота се разстилат над равнината, изпотените коне се движат повече в сънлив тръс, пъхтят и кожата им изпуска топла пара. Дружината бавно се събира, веселостта им е станала по-вяла, разговорите по-мудни.

Маргот също се връща. Конят ѝ е запенен, бели снежинки трептят по роклята ѝ, кръглият кок на косите май ще се разплете — тъй хлабаво го държат вече шнолите. Момчето гледа като омагьосано русите плитки и мисълта, че те из един път може да се освободят и да се разпуснат в буйни, веещи се кичури, го кара да обезумее от възбуда. На края на пътя вече блести сводовата порта на градината и зад нея широката алея към замъка. То минава внимателно покрай другите, пристига първо, слиза от коня, подава юздите на притеклия се слуга и чака кавалкадата. Маргот е една от последните. Тя кара съвсем бавно в тръс, тялото ѝ е отпуснато хлабаво назад, изтощено като след сладострастно преживяване. Така сигурно изглежда тя, чувствава то, след като потуши опиянението си, така е изглеждала сигурно снощи и предишната вечер. Възпоминанието отново го изпълва с буйност. Отива бързо при нея. Със затаен дъх ѝ помага да слезе от коня.

Докато държи стремето, ръката му обгръща трескаво нежния глезен на крака ѝ.

— Маргот! — стене, мълви тихо то.

Тя не му отговаря дори с поглед и при скачането на земята небрежно улавя подадената ѝ ръка.

— Маргот, колко си прекрасна! — прошепва то още един път.

Тя го поглежда остро, веждата отново се изрязва високо на челото.

— Струва ми се, че си пиян, Боб! Какво дърдориш?

Но разгневено от преструвката, заслепено от страст, то притиска силно до себе си нейната ръка, като че иска да я забие в гърдите си. Тогава Маргот, почервеняла от гняв, го блъсва тъй силно, че то се олюлява, и бързо го отминава. Тъй бързо, тъй трепетно бързо става всичко това, че никой не го забелязва, а и на момчето сега се струва, че е било само лош сън.

Толкова бледо, толкова възбудено е после то през целия ден, че русата графиня, на минаване край него, милва косите му и го пита какво му е. Толкова гневно е, че ритва с крак кучето си, което изтичва с лай насреща му, толкова непохватно е в играта, че момичетата му се смеят. Мисълта, че тази вечер тя няма да дойде, отравя кръвта му, прави го сърдит и намусен. Сядат да пият чай във в градината. Маргот е седнала насреща му, но не го поглежда. Очите му треперят, магнетично привлечени все към нейните, но те са хладни като сиви камъни и не отвърщат на неговия поглед. Обзема го ожесточение, че тя тъй си играе с него. Когато след малко тя грубо се извъръща от него, пестникът му се свива и то чувствава, че би могло спокойно да я убие.

— Какво ти е, Боб, та си толкова бледен? — обаждат се неочаквано един глас.

Пита го малката Елизабет, сестрата на Маргот. В нейните очи блести топла, мека светлина, но то не я забелязва. Чувства се някак си хванато на местопрестъплението и отвърща яростно:

— Оставете ме най-сетне на мира с вашите проклети грижи!

И в същия миг се разкайва, защото Елизабет силно пребледнява, извъръща се и казва с глас, задавен от сълзи:

— Ти наистина ставаш вече съвсем странен!

Всички го поглеждат сърдито и почти заплашително, а и то само чувствава некоректността си. Ала преди да успее да се извини, над масата се разнася един суров глас, бляскав и остър като нож, гласът на Маргот:

— Аз изобщо намирам Боб твърде невъзпитан за възрастта му. Правим грешка, че се отнасяме към него като към джентълмен или дори само като към възрастен.

Маргот казва това, Маргот, която едва снощи му бе дарила устните си! Той чувства, че всичко около него започва да се върти, пред очите му пада мъгла. Обзема го гняв.

— Ти най-добре го знаеш, точно ти! — казва то със злостно натъртване и става.

Столтът зад него се прекатурва от бързото му движение, но то не се обръща вече назад.

И въпреки това, колкото безразсъдно и да се струва на него самото, вечерта то отново стои в градината и се моли на бога тя да дойде. Може би и това е било само преструвка и упорство, не, то няма вече да я пита и да я мъчи, стига само тя да дойде, стига само то да може отново да почувствува върху устата си безумната похот на тия меки, влажни устни, която слага край на всички въпроси. Часовете сякаш са заспали, нощта е легнала като лениво отпуснато животно пред замъка: безумно дълго е времето. Тихото жужене в тревата му се струва като одушевено от присмехулни гласове, тези клонове и вейки — като подигравателни ръце, който леко се движат и си играят със сенките си и със слабото блещукане на светлината. Всички шумове са хаотични и непознати, бодват го по-болезнено от тишината. Веднъж далече някъде в равнината излайва куче, а после една звезда прорязва напъряно небето и пада някъде зад замъка. Нощта като че става все по светла, все по-тъмни сенките на дърветата върху пътеката и все по-объркано това тихо жужене. После реещи се облаци забулват отново небето в бледа, меланхолна тъма. Тази самотност гнети болезнено трескавото сърце.

Момчето крачи напред и назад. Все по-буйно и по-бързо. От време на време удря сърдито някое дърво или стрива кората между пръстите си, стрива я тъй силно, че му потича кръв. Не, тя няма да дойде, то го знаеше предварително, но въпреки това не иска да го повярва, защото тогава тя няма да дойде никога, никога вече. Този е най-горчивият миг в неговия живот. И тъй пламенно младо е то още, че се хвърля буйно върху влажния мъх, забива нокти в земята, сълзи се ронят по страните му и то започва тихо, горчиво да риде, както никога не е плакало като дете и никога вече не ще може да плаче.

Ненадейно в тоя миг лек пукот в хрусталака го събужда от отчаянието му. И когато то скоква с протегнати напред слепи, опипващи ръце, в неговите обятия — колко дивен е този внезапен, топъл тласък върху гърдите му! — пак лежи тялото, за което страстно бе бленувало. Ридание напирва из гърлото му, цялото му същество се е разляло в невъобразим гърч и то притиска тъй властно до себе си тая висока, стегната снага, че от чуждите и безмълвни устни се отронва стон. И когато чувствава, че тя стене под силата му, то за пръв път разбира, че е господар над нея, а не като вчера, като завчера — плячка на прищявката ѝ; обзема го настойчиво желание да я измъчи за мъката, която бе влачило цели сто часа, да я накаже за нейното упорство, за тия презрителни думи тая вечер пред другите, за лъжливата игра на нейния живот. В неговата палеща любов към нея с вплетена тъй неразривно омраза, че тази прегръдка е повече борба, отколкото нежност. То тъй силно стиска тесните китки на ръцете ѝ, че цялото ѝ задъхано тяло се извива треперещо, после отново я дръпва тъй буйно към себе си, че тя не може да се помръдне и само непрекъснато стене глухо — то не знае дали от сладост или от болка. Но не смогва да изтръгне нито дума от нея. После, когато жадно притиска върху устните ѝ своите, за да задуши и това глухо стенание, то усеща по тях някаква топла влага, кръв, струяща кръв, тъй силно е била прехапала тя със зъби устните си. Така продължава да я мъчи то, докато само усеща, че силата му намалява и в него се надига горещият талаз на сладостта, и сега двамата се задъхват гръд върху гръд. Пламъци са паднали в нощта, сякаш пред очите му трептят звезди, всичко се обърква, мислите се ронят в безреда и всичко носи само едно име: Маргот. Глухо, из съкровените глъбини на душата си, в пламенен прилив промълвя то най-сетне тая дума, едновременно ликуване и отчаяние, копнеж, омраза, гняв и любов, един-единствен вик, събрал в себе си мъката на три дни:

— Маргот, Маргот!

И в тия две срички ехти за него музиката на цялата вселена.

Думата разтърсва като удар тялото ѝ. Из един път буйността на прегръдката замръзва, из гърлото ѝ се откъсва бесен, къс звук, вопъл, плач, а в движенията ѝ отново пламва огън, но сега само за да се изтръгне като от ненавистно докосване. Изненадано, то се мъчи да я задържи, но тя се бори с него, при близко навеждане на лицето то чувствава гневни сълзи да се стичат по страните ѝ, стройната снага е

изопната като змия. И ненадейно тя го тласва ожесточено назад и побягва. Бялата ѝ рокля блести смътно между дърветата и скоро се удавя в тъмнината.

И то отново стои само, изплашено и смутено, както първия път, когато топлината и страстта неочаквано се изтръгнаха из прегръдките му. Звездите блещукат влажни пред очите му, а кръвта отвътре забива остри искри по челото му. Какво се случи с него? То минава опипом между дърветата и навлиза дълбоко в градината, където знае, че има малък фонтан, и слага ръката си под водната струя, ласкава, бяло-сребриста вода, която тихо му ромони нещо в ухото и свети дивно в зрака на луната, пробудила се отново бавно из облаците. И сега, когато погледът му се избистря, обзема го дива, дълбока печал, сякаш хладният вятър я бе довел от дървесата. Топли сълзи се надигат в гърдите му и сега то чувства по-силно и по-ясно, отколкото в секундите на тръпна прегръдка, колко силно обича Маргот. Всичко, каквото беше досега — опиянението, трепетът и гърчът на обладанието и гневът на отбраняваната тайна, — е отпаднало от него: то е пленник на тъжно-сладостна любов, вече почти безстрастна, но въпреки това всевластна любов.

Защото я бе измъчило толкова? Не бе ли му дала тя неизказано много през тия три нощи, не премина ли неговият живот неочаквано от мътен здрач в разискрена и опасна светлина, откакто тя го посвети в нежността и буйните тръпки на любовта? Но със сълзи и гняв си бе отишла тя от него! В душата му напират непреодолимо кротко желание за помирение, за меки, спокойни думи, някаква жад да я държи нежно без страст в прегръдките си и да ѝ каже колко ѝ е признателен. Да, то ще отиде при нея, съвсем смирено, и ще ѝ каже колко чисто я обича и че никога вече няма да назовава името ѝ, никога няма да търси да изтръгва отговор на нежелан въпрос.

Сребрилата вода ромони и то неволно си спомня за сълзите ѝ. Може би сега тя е съвсем сама в стаята си, продължава да си мисли то, и само тази шепнеща нощ, която подслушва всички и не утешава никого, само тя я чува сега. Тази едновременна отдалеченост и близост с нея, без да вижда дори и един отблясък от косата ѝ, без да чува дори една полусгълхнала дума на нейния глас и все пак да бъде сплетен с нея, душа в душа, се превръща в непоносима мъка за него. И неотразим става копнежът да бъде близо до нея, па макар и само да

лежи като куче пред вратата ѝ или да стои като просяк под прозореца ѝ.

Когато се измъква нерешително из тъмнината на дърветата, то вижда още да зари светлина от нейния прозорец на първия етаж. Светлината е бледа, нейното жълто блещукане едва озарява листата на широко разклонения явор, който като че иска да потропа с клоните си като с ръце на стъклото ѝ — протяга ги и пак ги дръпва в лекия вятър, и наподобява тъмен, огромен подслушвач пред малкия светъл прозорец. Мисълта, че Маргот стои още будна зад тоя светъл прозорец, че тя може би още плаче или мисли за него, възбужда тъй силно момчето, че то трябва да се облекне на дървото, за да не политне.

То гледа втречено нагоре като омагьосано. Белите завеси се полюшват в тъмнината, играещи неспокойно от вятъра, и изглеждат ту тъмnozлатни във вътрешната лъчезарност на топлата светлина от лампата, ту сребристи, когато се издуват навън и докосват лунния зрак, който струи и блещука между кръглите листа. И обърнатото навътре стъкло отразява това подвижно преливане на сянка и светлина като лека тъкан от светли рефлексии. Ала на хвърленото в треска момче, което сега в тъмнината на сенките е втречило пламенен поглед нагоре, се струва, че върху тая светла плоча съдбата е написала тъмни загадъчни знаци. Играта на сенките, сребристият блясък, който се носи като нежен дим над светлия квадрат — всички тия бегли възприятия изпълват въображението му с тръпни картини. То я вижда, Маргот, висока и хубава, косите ѝ — о, тия буйни, руси коси! — разпуснати, да ходи напред и назад в стаята с неговото собствено неспокойство в кръвта, вижда я трескава в зноя на страстта, хлипаща от гняв. Като през стъкло вижда то сега през високите стени най-малките нейни движения, дигането на ръцете, отпускането в креслото и безмълвното, отчаяно втречване в звезднобялото небе. Струва му се даже, тъй като за миг стъклото се осветява, че вижда лицето ѝ, което тя плахо навежда навън, за да погледне в задрямалата градина, да го потърси с очи. И в тоя миг буйното чувство го надвива и то вика нагоре тихо, но все пак настойчиво името ѝ:

— Маргот!... Маргот!...

Не се ли мярна бърза сянка като бял воал в светлия квадрат? То мисли, че я е видяло ясно. Ослушва се. Ала нищо не се раздвижва. Зад него ленивият вятър усилва лекото дихание на сънните дървета и

коприненото шумолене в тревата заглъхва надалече и после отново се усилива — топъл талаз, който тихо отшумява. Нощта диша спокойно, прозорецът стои безмълвен — сребърна рамка около затъмнена картина. Не го ли чу тя? Или въобще не иска вече да го чуе?

Този трепетен блясък около прозореца го обърква съвсем. Сърцето му изтласква сурово неговата жад из гърдите и като че я праща срещу кората на дървото, която като че потреперва от тая тъй необузdana страст. То съзнава само, че трябва веднага да я види, че трябва веднага да говори с нея, па макар и да я назове тъй силно по име, че да надойдат хора, а други да се събудят от сън. Чувствува сега, че би трябвало да се случи нещо, и най-безразсъдната постъпка му се струва желателна, като насън всичко му се вижда лесно и постижимо. После, когато неговият поглед посяга още веднъж нагоре към прозореца, то изведнъж вижда близкото дърво да протяга един клон като пътеуказател и в следния миг ръцете му улавят дънера. Изведнъж всичко му става ясно: то трябва да се качи горе — наистина дънерът е широк, но е мек и гъвкав — и да я повика отгоре, отдалечено само на една педя от прозореца ѝ; там, близко до нея, то ще поговори с нея и няма да слезе долу, докато тя не му прости. Не размисля нито секунда, вижда само прозореца да блести примамливо и тихо и усеща дървото до себе си, крепко и готово да го понесе. Няколко бързи хватки, сега още едно подигане нагоре и ето че ръцете му улавят един клон и притеглят енергично тялото. И ето, то виси вече горе, почти съвсем горе в листака, който се люлее ужасно под него. Това тръпно шумолене струи на вълни чак до последните листа и протегнатият клон се навежда все по-силно към прозореца, като че иска да предупреди недосетливката. Покатерилото се момче вижда белия таван на стаята и в средата златистия светлинен кръг на лампата. И знае, треперещо леко от възбуда, че в следния миг ще види нея самата, плачеща или тихо ридаеща, или поне похотливата голота на тялото ѝ. Ръцете му отслабват, но то пак се хваща. Смъква се бавно надолу по клона, който е обърнат към прозореца ѝ, коленете му кървят малко, ръката му се е раздрала, но то продължава да се катери и е вече почти озарено от близкия зрак на прозореца. Един широк листак закрива още гледката, не пропуска тъй жадния последен поглед; и когато сега момчето дига ръка, за да го дръпне настрана, и ясният светлинен лъч вече пада върху

него, когато разтреперано се наклонява напред — тялото му се олюлява, загубва равновесие и полита вихрено надолу.

Чува се тих, глух удар, като че върху тревата пада тежък плод. Отгоре от прозореца се навежда някаква сянка и се оглежда неспокойно, но тъмата е неподвижна и тиха като блато, водите на което са погълнали удавник. Скоро светлината горе угасва и градината отново трепка призрачно в несигурния здрачен блясък над мълчаливата сянка.

След няколко минути падналото момче се пробужда от своето зашеметяване. За една секунда погледът му се втрещва чужд нагоре, дето бледото небе с единични залутани звезди се вижда студено надолу към него. Но после то усеща една внезапна, страшна болка в десния крак, болка, която го кара почти да извика още при първото леко движение, което то се мъчи да направи. Тогава внезапно се сеца какво се бе случило с него. Сеца се още, че не бива да остане да лежи тук под прозореца на Маргот, не бива да моли никого за помощ, не бива да вика или да се движи шумно. От челото му капе кръв, трябва да се е ударило в тревата о някое камъче или дърво, но то я изтрива с ръка, само колкото да не потече по очите му. А после се опитва, прегънато съвсем на лявата страна, със забити в земята пръсти, да се придвижи бавно напред. Всеки път, когато докосне или само разтърси счупения си крак, го стрелва болка и то се страхува да не падне отново в несвяст. Но продължава бавно да се влачи напред, почти половин час, стига до стълбата и вече чувства, че ръцете му отмаляват. Студена пот се смесва върху челото му с неспирно капещата кръв: остава му да преодолее последното, най-трудното — стълбата, по която се изкачва съвсем бавно и мъчително, с безумни болки. Когато най-после стига горе и треперещо се хваща за перилата, дишането му се е превърнало в хъркане. Влачи се още няколко крачки към вратата на игралната, дето чува гласове и вижда светлина през пролуките. Издига се бавно нагоре, хванато за ръчката, и изведнъж рухва като запокитено заедно с отворилата се врата в ярко осветената стая.

Гледката сигурно е страшна, когато то изведнъж пада на пода като топка, с кръв на лицето, изцапано с пръст, защото господата скокват мигновено, столове се прекатурват, всички се спускат към него да му помогнат. Внимателно го пренасят на кушетката. То едва смогва да прошеушне, че е паднало по стълбата, като тръгнало за парка, после

изведнъж пред очите му се спускат черни завеси, които треперят насам-натам и го загръщат цяло, така че то пада в безсъзнание и не помни вече нищо.

Оседлават кон и един от гостите препуска към най-близкото селище да доведе лекар. Изплашеният замък се оживява призрачно: светлини трепкат в коридорите като светулки, от вратите шепнат и разпитват гласове, прислужниците идват плахи и сънливи и най-сетне занасят припадналото момче горе в стаята му.

Лекарят установява счупване на костта и успокоява всички, че няма опасност. Обаче пострадалият ще трябва да лежи дълго време неподвижно в превръзката. Когато казват това на момчето, то се усмихва морно. Не изпитва никаква мъка. Защото хубаво е да лежиш така, дълго време сам, без шум и хора, в светла, висока стая, пред която дървесата шумолят с върхарите си, щом искаш да мечтаеш за оная, която обичаш. Тъй сладостно е да премислиш всичко в такова спокойствие, да мечтаеш кротко за единствената, да лежиш, необезпокояван от всякакви приготовления и задължения, да бъдеш интимно сам с тия нежни съновидения, които се изправят до леглото ти, когато за миг затвориш очи. Може би любовта няма по-хубави и потихи мигове от тия на бледни, здрачни сънища.

В първите дни болката е все още силна. Но в нея е примесено особено сладострастие. Мисълта, че изтърпява тая болка заради Маргот, заради любимата, вдъхва на момчето едно твърде романтично и почти преливащо самочувствие. Исква му се да беше си нанесло рана, мисли си то, една кървавочервена рана на лицето, за да може да я носи винаги и открито, както рицар носи багрите от герба на своята дама; или би било хубаво изобщо да не се бе пробудило и да бе останало да лежи смазано там, под нейния прозорец. И то продължава да бленува как после на другата сутрин тя се пробужда, защото пред прозореца ѝ един през друг гълчат и викат гласове, как любопитно се навежда и го вижда, него, смазан под прозореца ѝ, умрял заради нея. Вижда как тя изпищява и пада в безсъзнание; то чува тоя пронизителен писък в ушите си, вижда сетне нейното отчаяние, скръбта ѝ, вижда я през целия ѝ разбит живот да се движи мрачна и сериозна в черни дрехи, с леко потръпващи устни, когато хората я питат за скръбта ѝ.

Бленува така дни наред, изпърво само в тъмнината, но после и с отворени очи, свикнало скоро с благатото възпоминание на свидния

образ. Няма час, прекалено ярък или прекалено глъчен, в който нейният образ да не минава като светла сянка покрай стените, да не идва при него или то да не отличи нейния глас във сред бързото оцеждане на дъждовните капки от листата в скърцането на пясъка в знойната слънчева светлина. По цели часове разговаря то така с Маргот или се вижда в мечти заедно с нея на пътешествия и чудни излети. Понякога обаче се събужда като подплашено от тия мечти. Действително ли би жалила тя за него? Би ли си спомнила изобщо за него?

Разбира се: тя идва от време на време да навести болника. Често, когато то мислено разговаря с нея и нейният ясен образ като че се изправя пред него, вратата се отваря и тя влиза, висока и хубава, но все пак тъй различна от онова бленувано същество. Защото сега тя не е нежна, а и не се навежда възбудена, за да целуне челото му, както Маргот от мечтите: не, тя само сяда отстрани до продълговатия му стол, пита го как е, има ли болки и му разказва няколко най-различни истории. Тъй сладостно изплашено и смутено е то винаги от нейното присъствие, че не се осмелява да я погледне; често затваря клепки, за да чува по-добре гласа ѝ, за да пие по-дълбоко звука на нейните думи, тая особена музика, която после цели часове продължава да ехти край него. То ѝ отговаря нерешително, защото обича твърде много мълчанието, в което долавя само дишането ѝ, и по тоя начин усеща най-съкровено уединението с нея в пространството, в мировото пространство. И после, когато тя стане и се обърне към вратата, то с мъка се изправя, въпреки болката, за да запечата още веднъж в съзнанието си всички линии на нейната кръшна снага, да я обгърне още веднъж жива, преди тя да потъне отново в неуверената действителност на неговите блянове.

Маргот идва да го навестява почти всеки ден. Но не идват ли също и Кити, и Елизабет, малката Елизабет, която дори винаги го гледа тъй изплашено и го пита с тъй нежен, загрижен глас още ли не се чувства по-добре? Не го ли спхождат всеки ден сестра му и другите жени, не са ли всъщност всички еднакво сърдечни към него? Не остават ли и те при него и не му ли разказват най-различни истории? Струва му се дори, че те остават прекалено дълго, защото с присъствието си подплашват замечтаните му сетива, разбуждат ги от техния спокоен размисъл и ги обръщат към безразлични разговори и

глупави фрази. Би желало те да не идват, да идва само Маргот, за час, за няколко минути, и после пак да остава самотно, за да мечтае за нея, необезпокоявано, неотегчавано, спокойно радостно, сякаш носено от нежни облаци, вгълбено изцяло в себе си, в утрешните картини на своята любов.

Ето защо понякога, когато чуе нечия ръка на дръжката, то затваря клепки и се преструва на заспало. Тогава посетителите се измъкват на пръсти навън, то чува лекото затваряне на вратата и знае, че сега отново може да се хвърли и потъне в хладните води на своите мечти, понесено кротко от тях към най-примамливи далечини.

И ето веднъж с него се случи следното: Маргот бе идвала вече при него, съвсем за малко, но бе му донесла с косите си цялото ухание на градината, знойните талази на цъфнал жасмин и жарката разискреност на августовското слънце в очите си. И сега то знаеше, че днес не може да я очаква повторно. Този следобед ще бъде дълъг, ясен, разсветнал в сладко бленуване, защото никой вече не ще го безпокои: нали всички бяха излезли на езда! И когато после вратата отново нерешително се отваря, то стисва очи и се преструва на заспало. Но влизащата — то чува съвсем ясно това в смълчаната стая — не се връща, а затваря безшумно вратата, за да не го събуди. И сега с внимателни, едва докосващи пода стъпки се примъква до него. Момчето чува тихо шумолене на рокля, чува как тя сяда до леглото му. И усеща с пурпурна жар през затворените си клепки как нейният поглед милва лицето му.

Сърцето му започва да бие неспокойно. Маргот ли е? Сигурно. То го чувства, но все пак за него това е една сладка, буйна, възбудителна тайна, похотлива прелест — да не отваря очи и само да я усеща до себе си. Какво ще направи тя? Секундите му се струват безкрайни. Тя продължава само да го гледа, ослушва се в съня му и като парлив електрически ток минава през порите му това неприятно и все пак опиянително съзнание, че е предадено беззащитно, сляпо на нейното съзерцание, мисълта, че ако сега отвори очи, те из един път ще загърнат като мантия в нежността си уплашеното лице на Маргот. Но момчето не помръдва, само заглушава дишането си, което става неспокойно и откъслечно в твърде тесните му гърди, и чака, чака.

Нищо не се случва. Струва му се само, като че тя се е навела пониско над него, като че чувства по-близо до лицето си това нежно

ухание, това влажно, нежно ухание на люляк, което то познава от устните ѝ. И ето — като горещ талаз се разлива оттам кръвта му по цялото тяло — тя слага ръката си върху леглото и милва леко през завивката неговата — спокойни, съвсем предпазливи милувки, които го притеглят като магнит и по следите на които буйно започва да струи неговата кръв. Дивно е чувството от тая лека нежност, едновременно опияняващо и възбуждащо.

Бавно, почти ритмично продължава нейната ръка да милва неговата. Тогава то поглежда крадешком между клепките си. Изпърво вижда само някаква пурпурночервена здрачина, облак с неспокойна светлина, после забелязва тъмно напръсканата завивка, която е разгъната върху тялото му, а после, като че идва от много далече, милващата ръка; вижда я смътно, съвсем смътно, само като бял, тесен блясък, който се приближава като светъл облак и пак се връща. То разтваря все повече пролуката на клепките. И сега ги вижда ясно, пръстите, бели и блестящи като порцелан, вижда ги как се движат, кротко свити, напред и после отново назад бавно, но преизпълнени от вътрешна живост. Те припълзват напред като пипала и отново се дръпват и в тоя миг то чувства ръката като нещо отделно и одушевено, като котка, която се притиска до дрехите, като малка, бяла котка, която със скрити нокти, влюбено мъркаща, се гали о някого, и то не би се учудило, ако очите ѝ внезапно започнат да искрят. И действително: не блести ли в тая милваща белина един светъл взор? Не: то е само блясък на метал, лъскавина на злато. Но после, когато ръката отново се придвижва напред, то вижда ясно, че това е медальон, който виси на гривна, тайнственият, издайнически медальон, осмоъгълен и голям колкото пени.

На Маргот е тази ръка, която милва неговата, и в душата му трепва настойчиво желание да дръпне тая кротка, бяла, без пръстени, гола ръка до устните си и да я целуне. Но в тоя миг чувства, че го облъхва нейното дихание, усеща лицето на Маргот съвсем близо до своето; момчето не може да стиска по-дълго клепките си и ощастливо, сияещо, отваря очи към близкото лице, което уплашено трепва и се дръпва назад.

И ето, когато сенките по това наведено лице се разлитат и по възбудените черти се разлива яснина, момчето вижда — сякаш удар разтърсва цялата му снага — Елизабет, сестрата на Маргот, младата,

странна Елизабет. Сън ли беше това? Не, то гледа втренчено това бързо поруменяло лице, което плахо извързва очи настрана: Елизабет е. Из един път то съзнава страшната заблуда, погледът му се плъзва алчно надолу към ръката ѝ и действително, на нея виси медальонът.

Пред очите му започват да кръжат воали. То изпитва същото чувство, както тогава, когато бе паднало в несвяст, но стисва зъби, не иска да загуби мислите си. Всичко прелита светкавично пред него, сгъстено в тая една секунда: почудата, надменността на Маргот, усмивката на Елизабет, този странен поглед, който го докосваше като безмълвна ръка — не, не, не бе възможна никаква заблуда!

Една-единствена лека надежда трепва в него. То гледа вторачено медальона, може би го е получила подарък от Маргот, днес или вчера или тогава.

Обаче Елизабет вече му заговаря. Този трескав размисъл трябва да е разкривил чертите му, защото тя го пита боязливо:

— Боли ли те, Боб?

Колко си приличат гласовете им, казва си то. И отговаря, без да мисли:

— Да, да... тоест не... много съм добре!

Пак настъпва тишина. Като гореща вълна непрекъснато се връща мисълта: може би Маргот ѝ го е подарила. Знае, че това не може да бъде вярно, но не може да не я попита:

— Какъв е този медальон?

— Ах, монета от някаква американска република, не зная от коя. Донесе ни ги чичо Роберт.

Ни?

То затаява дъх. Сега тя трябва да каже.

— На Маргот и на мене. Кити не я искаше. Не знам защо.

То усеща, че нещо влажно се надига в очите му. Внимателно полага глава на една страна, за да не види Елизабет сълзата, която трябва да е вече съвсем близко до клепките му, която то не смогва да върне силом назад и която сега бавно, съвсем бавно се отронва по страната му. Исква да каже нещо, но се страхува, че гласът му ще се превие под все по-силния натиск на риданието. И двамата мълчат, всеки дебне плахо другия. После Елизабет става.

— Отивам си, Боб. Пожелавам ти скорошно подобрене.

То склапя очи и после вратата се затваря с тихо скърцане.

Мислите му започват да пърхат като подплашено ято гълъби. Едва сега то схваща чудовищността на недоразумението; обзема го срам и яд заради глупостта му, но в същото време и бясна скръб. То знае сега, че Маргот е загубена навеки за него, но чувства, че неизменно я обича, сега може би и с онзи отчаян копнеж по непостижимото. А Елизабет — като в гняв отпъжда то нейния образ от себе си, защото цялата всеотдайност и тъй потушената сега жар на нейната страст не могат вече да струват за него колкото една усмивка на Маргот или нейната ръка, ако тя поне веднъж би поискала да го помилва леко. Ако Елизабет бе му се разкрила тогава, то би я обичало, защото в ония часове то бе още съвсем дете в страстта си, сега обаче името Маргот, позовавано в хиляди мечти, се е жигосало твърде дълбоко в него и то не би могло да го заличи от живота си.

Чувства, че пред очите му става по-тъмно, че непрекъснатият размисъл лека-полека се разлива в сълзи. Напусто се мъчи като преди, през дните на болестта, в дългите самотни часове, да възкреси пред взора си образа на Маргот: всеки път веднага, подобно на сянка, се явява Елизабет с нейните дълбоки томителни очи и тогава всичко се разбърква и то отново трябва да мисли мъчително как се бе случило това. И го обзема срам, като си представя, че е стояло под прозореца на Маргот и е позовавало нейното име, и го обзема съчувствие към кротката, руса Елизабет, за която никога не е отделило нито една дума или поглед през всички тия дни, през които неговата признателност би трябвало да лумне като огън.

На другата сутрин влиза Маргот и застава за миг до леглото му. Момчето изтръпва от близостта ѝ и не намира смелост да я погледне в очите. Какво му говори тя? То почти не чува, защото бясното бучене в слепите му очи е по-силно от гласа ѝ. Чак когато тя си отива, то пак обгръща копнежно с поглед цялата нейна снага. И чувства: никога не я е обичало повече.

След пладне идва Елизабет. Някаква лека интимност има в нейните ръце, които навремени докосват неговите, и гласът ѝ е твърде тих, малко забулен. Тя говори с известен страх за безразлични неща, сякаш се опасява, че може да се издаде, ако заговори за себе си или за него. Момчето не разбира ясно какво чувства към нея. Понякога усеща нещо като състрадание, а понякога нещо като признателност за

нейната любов, но не би могло да ѝ каже нищо. Не се осмелява да я погледне, от страх да не я излъже.

Сега тя идва всеки ден и остава по-дълго. Като че ли от онзи час, когато разсветна тайната между тях, се е загубила и неувереността. Но все пак те не дръзват никога да заговорят за това, за тия часове в тъмнината на градината.

Веднъж Елизабет пак е седнала до креслото му. Вън грее ясно слънце, по стените трепти зелен отблясък от люлеещите се върхари. В такива мигове нейните коси изглеждат огнени като пламнали облаци, кожата ѝ е бледа и прозрачна, цялото ѝ същество е светло и някак леко. От възглавката си, върху която е легнала сянка, момчето вижда близкото ѝ лице да се усмихва и все пак го вижда тъй далече, защото то е озарено от светлината, която не достига вече до него. При тая гледка то забравя всичко случило се. И когато тя се навежда над него, така че очите ѝ сякаш стават по-дълбоки и се стремят навътре като тъмни спирали, когато тя се навежда напред, ръката му обгръща снагата ѝ, навежда главата ѝ близо до себе си и то я целува по тясната влажна уста. Тя се разтреперва силно, но не се съпротивлява, а само милва кротко-тъжно с ръка косите му. И казва после съвсем задъхано, с нежна тъга в гласа:

— Но ти обичаш само Маргот...

До глъбините на сърцето си чувствава то тоя всеотдаен тон, това кротко примирено отчаяние, до глъбините на душата си името, което го разтърсва тъй силно. Но не дръзва да излъже в тая минута. Мълчи.

Тя целува още веднъж съвсем леко, почти сестрински устните му, после безмълвно излиза.

Този път е единственият, когато те заговарят за това. Минават още няколко дни и после отвеждат оздравяващия долу в градината, където първите пожълтели листа се гонят по алеята и подранилата вечер напомня вече за меланхолията на есента. И пак минават няколко дни и то вече върви с мъка само и за сетен път тая година под пъстрите листаци на дърветата, които сега шушнат във вятъра по-високо и по-сърдито оттогава, през ония три хладни летни нощи. Момчето отива тъжно на онова място. Струва му се, че там се е изправила невидимо една тъмна стена, зад която, вече съвсем разлято в здрачина, лежи неговото детство, а пред него се разстила друга земя, чужда и опасна.

Вечерта то си взе сбогом, погледна още веднъж дълбоко в лицето на Маргот, като че искаше да го изпие за цял живот в себе си, сложи неспокойно ръката си в ръката на Елизабет, която обгърна топло и крепко неговата, и почти не посмя да погледне Кити, приятелите и сестра си — тъй преизпълнена беше душата му от чувството, че обичаше едната, а другата обичаше него. Твърде бледно беше то и върху лицето му лежеше някаква сурова черта, която го караше да не изглежда вече като момче. За пръв път изглеждаше като мъж.

Но въпреки това, когато после конете потеглиха и то видя как Маргот равнодушно се обърна и тръгна нагоре по стълбата и как по очите на Елизабет внезапно премина влажен блясък и тя се задържа за перилата, тогава пълнотата на новата преживелица го разтърси тъй силно, че то се отдаде неудържимо като дете на сълзите си.

Замъкът светлееше все по-далече. Градината изглеждаше да става все по-малка между праха, диган на облаци от колата, полето се разгъваше все по-широко и накрая всичко онова, което бе преживяло, стана невидимо за погледа му и се превърна в настойчиво възпоминание. Два часа път го отведоха до близката станция. А на следната утрин пристигна в Лондон.

Още няколко години и той не беше вече момче. Ала онази първа преживелица бе оживяла твърде силно в него и не можеше вече никога да угасне. Маргот и Елизабет се бяха омъжили, но той не искаше да ги види никога вече, защото възпоминанията за ония часове го навестяваха понякога с такава неудържима сила, че целият негов сетнешен живот му се струваше само сън и измама в сравнение с действителността на тоя спомен. Той стана един от ония мъже, които не могат да намерят вече никакъв път към любовта и към жените; защото той, който в една секунда на своя живот бе съединил тъй пълно двете чувства — да обича и да бъде обичан, не изпитваше никакъв копнеж да търси онова, което толкова рано бе паднало в неговите трепереци, плахо отстъпващи детски ръце. Той пропътува много страни — един от онези коректни сдържани англичани, които мнозина смятат за безчувствени, защото са толкова мълчаливи и защото погледът им се плъзга хладно встрани от лицата на жените и техните усмивки. Та кой би могъл да помисли, че те носят образите, към които неотстъпно е отправен погледът им, дълбоко вътре в кръвта си, която пламти вечно около тия образи като кандило пред образа на мадона?

И сега вече си спомням как се яви в мене тази приказка. В книгата, която четох днес след пладне, имаше една картичка, изпратена ми от един приятел от Канада. Той е млад англичанин, с когото се бях запознал някога през време на едно пътешествие, с когото често разговарях през дългите вечери и в разговора на когото понякога тайнствено като далечни статуи разсветваше споменът за две жени, свързани навеки в един миг на неговата младост. Много, много време мина, откакто разговаряхме с него, пък и аз бях забравил вече тогавашните ни разговори. Но днес, като получих картичката, споменът отново възкръсна, преплетен мечтателно с всевъзможни собствени преживелици, и ми се стори, като че съм прочел неговото приключение в книгата, която бях изпуснал из ръцете си, или съм го видял насън...

Но колко тъмно стана в стаята и колко далече си ти сега от мене в тоя дълбок здрач! Виждам само един нежен светъл зрак там, дето мисля, че е лицето ти, и не зная дали се усмихваш, или си натъжена. Дали се усмихваш за това, че си измислям странни случки за хора, които бегло съм познавал, че проследявам мислено цели съдби и после отново ги оставям да се плъзнат спокойно назад в своето битие и в своя свят? Или ти е тъжно за това момче, което мина покрай любовта и в един час загуби завинаги градината на тая сладка мечта?

Виж, аз не искам тази приказка да бъде тъжна и мрачна, исках само да ти разкажа за едно момче, връхлетяно ненадейно от любовта, от своята и от любовта на една друга жена. Но всички приказки, които се разказват вечер, тръгват неусетно по тихия път на тъгата. Здравчът се спуска над тях със своите воали, цялата скръб на вечерта се разстила беззвездна над тях, тъмнината се процежда в кръвта им и всички техни ясни и пъстри думи добиват тогава един тъй пълен и тежък звук, като че идват из нашето най-съкровено битие.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.